

Hinsides offentlighed

Af Imaginær Fraktion, 1. maj 2008

Vi må konstatere, at de cirkulerende forestillinger om offentlighed, modoffentlighed, civilsamfund og demokratisk deltagelse efterhånden har mistet deres betydning. I stadig flere situationer synes det som om, konflikter udspilles i en direkte konfrontation mellem magt og modmagt hinsides en forestilling om et civilsamfund eller en offentlighed. På Vestbredden, i Rio, i Beirut, men også i forstæderne i Paris og endda også i København mødes politi og utilpassede subjekter i en direkte kamp i byernes gader og på byens pladser. Byens pladser som ellers historisk er blevet udpeget som grundlaget for offentlighed og demokrati, hvor byens borgere kunne mødes og diskutere samfundets politiske og sociale modsætninger. Disse pladser skulle være scene for civilsamfundet og demokratiets idé om folkelig indflydelse: her kunne byens borgere faktisk være med til at forme samfundsudviklingen gennem offentlig debat. Nu er disse pladser tiltagende kendetegnet af middelklassens smag for pæne caféer og fungerer på den måde som bagtæppe for forædling og forskønnelse af kvarterene og den medfølgende himmelflugt af boligpriserne. Ubemidlede folk, som tidligere boede nær den indre bys pladser, bliver stille og roligt skubbet ud og forflyttet af mere købedygtige grupper. I takt med at ensretning og kontrollen af byens rum skærpes, reduceres enhver anderledes adfærd og alternative ytringer til en politisag. Hjemløse og graffitimalere kriminaliseres, mens reklamestandere og megabillboards skyder op alle vegne. Scenen for den offentlige debat svinder ind, idet markedsinteresser bliver bestemmende for adfærden i og funktionen af det offentlige rum. Vi er med andre ord konfronteret med en situation, hvor der ikke er nogen medieringsformer, men hvor staten straffer og ekskluderer og på den måde skaber magtesløshed og nøgent liv.

I modsætning til neoliberalismens 'officielle' retorik om minimalstat og afvikling er der ikke sket en nedskæring i statens interventionsmuligheder. Nu fungerer staten som nattevægter for den kapital, som den tidligere skulle regulere og beskytte befolkningerne mod. Staten har i forlængelse af sin nye rolle vist sig som en særdeles udfarende magt både globalt og lokalt. Globalt i form af militære interventioner og fredsbevarende styrker. Lokalt i form af politi og kontrol, der skal dæmme op for det had og den frygt, staten og den kapitalistiske ekspansion og valorisering selv skaber. I den militariserede neoliberalisme er civilsamfundet blevet opslugt af staten. Hvor tidligere etaper af kapitalistisk restrukturering brugte civilsamfundet til at organisere

arbejderklassen gennem uddannelse, indlæring og disciplin, dér afviser den militariserede neoliberalisme civilsamfundets mediering i håbet om at kunne gøre de sociale konflikter usynlige ved at nægte at engagere sig i dem. Selv om den militariserede neoliberalismes kontrol på mange måder i dag udøves i et stadigt mere fintmasket system, hvor hjernerne moduleres (tv og reklamer), kroppenes bevægelse reguleres (fængsler, skoler, hospitaler) og livet styres (velfærdsstaten), så finder kontrol stadigvæk også sted som åben krig, hvor staten ekskluderer, kriminaliserer og om nødvendigt dræber. I denne krig er der ikke plads til debat og udveksling, kun konfrontationen er tilbage som kommunikationsmiddel. Oprøret i byen opstår, når der ikke er andre muligheder for samfundsmæssig kommunikation end vold og ødelæggelse.